

Гордієнко Валентина

доцент кафедри професійної і вищої освіти

кандидат педагогічних наук

Центральний інститут післядипломної освіти

ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Україна, м. Київ

gordienko.v.p.79@ukr.net

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Сьогодні, у час глобальної діджиталізації, проблема живого спілкування перетворилася на одну з найактуальніших, особливо в освітньому середовищі.

Учасниками професійної комунікації у закладах фахової передвищої освіти є викладачі і студенти. Така комунікація повинна базуватися на суб'єктній основі, коли обидві сторони спілкуються як рівноправні учасники процесу спілкування. За такої умови встановлюється не мікролевий контакт «викладач – студент», а міжособистісний, у результаті якого і виникає діалог, а значить, створюється оптимальна база для позитивних змін у професійно-освітній сфері кожного з учасників спілкування.

Давно відомо те, що ставлення до викладача студент часто «транлює» на навчальну дисципліну. Тому досконала реалізація професійної комунікації викладача є однією з найважливіших умов успішного навчання студентів у закладах фахової передвищої освіти.

Викладацька діяльність потребує певних комунікативних навичок і вмінь, адже ефективність діяльності викладача залежить не тільки від знання дисципліни, яку він викладає, а від вміння правильно організувати комунікацію під час педагогічної діяльності. Саме від незнання, невміння або небажання професійно вибудувати спілкування виникають конфлікти та непорозуміння між викладачами та студентами.

Професійна комунікація є головним засобом професійної діяльності викладача: її не можна замінити якимись іншими засобами, і без неї практичну діяльність неможливо виконати; це «діяльність у діяльності». Викладач повинен реалізувати професійну комунікацію у всіх сферах своєї роботи: дидактичній, виховній, методичній, організаційній тощо. Це вимагає постійної роботи викладача над удосконаленням власної професійної комунікації, оскільки з нею пов'язаний рівень якісної й абсолютної успішності студентів. Не варто також забувати, що викладач закладу фахової передвищої освіти працює зі студентами перехідного віку, переважна більшість яких у стінах коледжу (технікуму) здобуває ще повну загальну середню освіту. Тому вдосконалення професійної комунікації викладача повинно включати постійну роботу над тезаурусом, опанування численними вербальними та невербальними стратегіями. Велике значення для професійної комунікації викладача має здатність до співпереживання, розвинений «емоційний інтелект», вміння розуміти настрій оточуючих, вміння контролювати власні почуття та емоції. Викладач закладу фахової передвищої освіти повинен зосередити свою увагу на стимулюванні комунікації, залучення до неї студентів. На нашу думку, вдосконалення професійної комунікації викладача повинно детермінуватися ним самим.

Важливим аспектом у процесі вдосконалення професійної комунікації викладача є також вироблення індивідуального почерку, стилю спілкування з урахуванням особливостей розвитку студентів. Ефективність професійної комунікації викладача полягає в уміннях налагоджувати ефективно, раціонально, цілеспрямоване, педагогічне

спілкування зі студентами на основі знань етики спілкування, педагогічного такту й майстерності.

Викладач є носієм знань і культури суспільства. Йому необхідне не лише широке коло знань в галузі дисципліни викладання, педагогіки і психології, але й володіння грамотною виразною мовою і здатністю формувати у студентів зразкову мовну поведінку. Однак викладачі не завжди дотримуються мовних норм і не завжди звертають увагу на мовні помилки студентів.

Процес удосконалення професійної комунікації викладача має бути безперервним і базуватися на таких основних принципах: урахування національномовних і соціокультурних традицій, комунікативного самозбереження, комунікативного порозуміння. Викладач має приділяти постійну увагу формуванню етики мовного спілкування, удосконаленню невербальних і паралінгвальних засобів спілкування.

Удосконалюючи навички професійної комунікації, також варто приділяти увагу збагаченню словникового запасу, зокрема уточненню лексичного значення маловідомих слів, вилучення з активного словникового запасу позалітературних елементів, засвоєнню термінологічної бази навчальних дисциплін.

Отже, удосконалення професійної комунікації викладачів фахової передвищої освіти є безперервним тривалим процесом, оскільки якісне професійне спілкування являє собою спроможність реалізації викладачем усіх компонентів професійної діяльності завдяки своїм комунікативним властивостям.

Список використаних джерел інформації:

1. Ключові компетентності для навчання впродовж життя 2018.
[URL: http://dystosvita.blogspot.pe/2018/01/2018.html](http://dystosvita.blogspot.pe/2018/01/2018.html).
2. 10 професійних навичок, якими людина має володіти до 2020 року.
[URL: http://sherlock-solutions.com/problem-solving-techniques/the-fourth-industrialrevolution-the-era-of-cyber-in-the-footsteps-of-davos-2016](http://sherlock-solutions.com/problem-solving-techniques/the-fourth-industrialrevolution-the-era-of-cyber-in-the-footsteps-of-davos-2016).

УДК 378.14

Демків Анна

старший викладач відділу організації підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників у сфері цивільного захисту ІДУЦЗ
аспірант ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Україна, м. Київ
dankleo@gmail.com

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД НАУКОВИХ ПРАЦЬ З ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВИКЛАДАЧІВ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Професійний розвиток педагогічних працівників – це системно організований процес удосконалення професійної компетентності, оволодіння освітніми інноваціями з метою зростання професійних досягнень, накопичення практичного досвіду, систематичного перегляду власного викладання, який характеризується формуванням здатності до свідомої професійної діяльності; успішністю оволодіння професійними знаннями, вміннями та навичками; усвідомленням професійного плану самореалізації [1].

Професійний розвиток в широкому розумінні відноситься до розвитку людини її професійної ролі. Професійне ставлення до діяльності – це володіння необхідною сумою